

Kvalitātes izaicinājums Latvijas neformālajai izglītībai

Dr.paed.Ingrīda Muraškova

Rīga, 30.05.2017.

Pieaugušo izglītības pārvaldības modeļa ieviešanas plāna mērķis

- Paplašināt pieaugušo izglītības iespējas, nodrošinot pieaugušo izglītības pieejamību un palielinot tajā iesaistīto personu skaitu līdz 15% 2020.gadā, lai ikviens pieaugušais varētu attīstīt viņam nepieciešamās pamata prasmes un profesionālās kompetences un arī pieaugušie ar zemu izglītības līmeni paaugstinātu savu spēju konkurēt darba tirgū.

Plāna īstenošanas uzdevumi

- Izstrādāt kvalitātes pamatkritērijus, kam jāatbilst pieaugušo izglītības piedāvātājiem, un nodrošināt IKT lietojuma iekļaušanu mācību programmās
- Pieaugušo izglītošanā iesaistīto pedagogu atbilstība noteiktiem kritērijiem; pieaugušo izglītības programmu kvalitātes nodrošinājums

Viedokļi par neformālo izglītību

- Neformālā izglītība ir zemāka par formālo (Robinson-Pant, 2014)
- Robeža starp formālo un neformālo izglītību ir neskaidra (Farrell & Hartwell, 2008)
- No izglītības kategorizēšanas ir jāatsakās, lietojot terminus «formāls» un «informāls» vien kā atribūtus mācīšanās apstākļu raksturošanai (Colley, Hodgkinson un Malcolm, 2003)
- Mācīšanās ir nepārtraukta informāla, pašvirzīta, neformāla un formāla mācīšanās (Roger, 2004)

Mūžizglītība un mūžmācīšanās

- Mūžizglītības jēdziens tiek lietots, lai apzīmētu vispārējās sabiedrības mācīšanās vajadzības, rezultātus un tiem atbilstošo institucionālo sistēmu ar tajā notiekošajiem procesiem.
- Ar mūžmācīšanās jēdzienu tiek saprasts nepārtraukts mācību subjekta virzīts process, kurā viņš īsteno savas mācīšanās vajadzības, izmantojot specifiski kombinētas mūžizglītības formālā, neformālā un informālā veida iespējas.

(Muraškovska, 2013)

Mācīšanās formālās, neformālās un informālās izglītības veidos (Muraškovska, 2013)

	Mācīšanās formālajā izglītībā	Mācīšanās neformālajā izglītībā	Mācīšanās informālajā izglītībā
Mērķis	Programmas un standarta noteikts	Programmas un mācību subjekta vajadzību noteikts	Mācību subjekta vajadzību noteikts
Saturs	Likumības, zināšanas, priekšstati	Zināšanas, priekšstati, darbības paņēmieni	Fakti, vērojumi, iespaidi, gaidas, atmiņas, asociācijas, refleksiju atziņas
Zināšanu organizācijas princips	Vispārinātas zināšanas, sistematizētas atbilstoši zinātņu disciplīnām	Vispārinātas zināšanas, sistematizētas atbilstoši pielietojuma nolūkam	Nesistematizētas zināšanas organizētas atbilstoši mācību subjekta risināmai problēmai un viņa priekšstatiem par risinājuma iespējām
Zināšanu forma	Akadēmiskas zināšanas	Lietišķas zināšanas	Zināšanu forma atkarīga no mācību subjekta uztveres, ko nosaka viņa dominējošā vajadzība un pasaules ainas organizētības līmenis

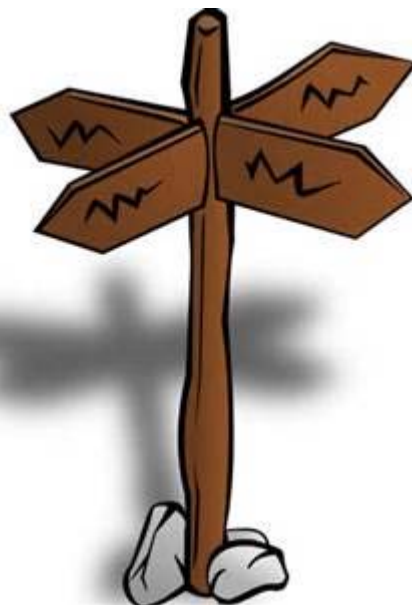
Formāls

- Tāds, kam raksturīga ārēju formu, formalitāšu izpildīšana, lietas būtības neievērošana.
- Formas pēc izdarīts; nebūtisks.
- Sinonīmi: pedantisks, stīvs, precīzs

(Terminu un svešvārdu vārdnīca)

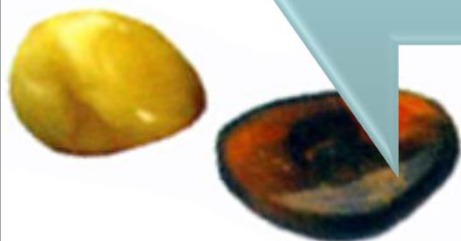

Kvalitātes paaugstināšanas ceļi

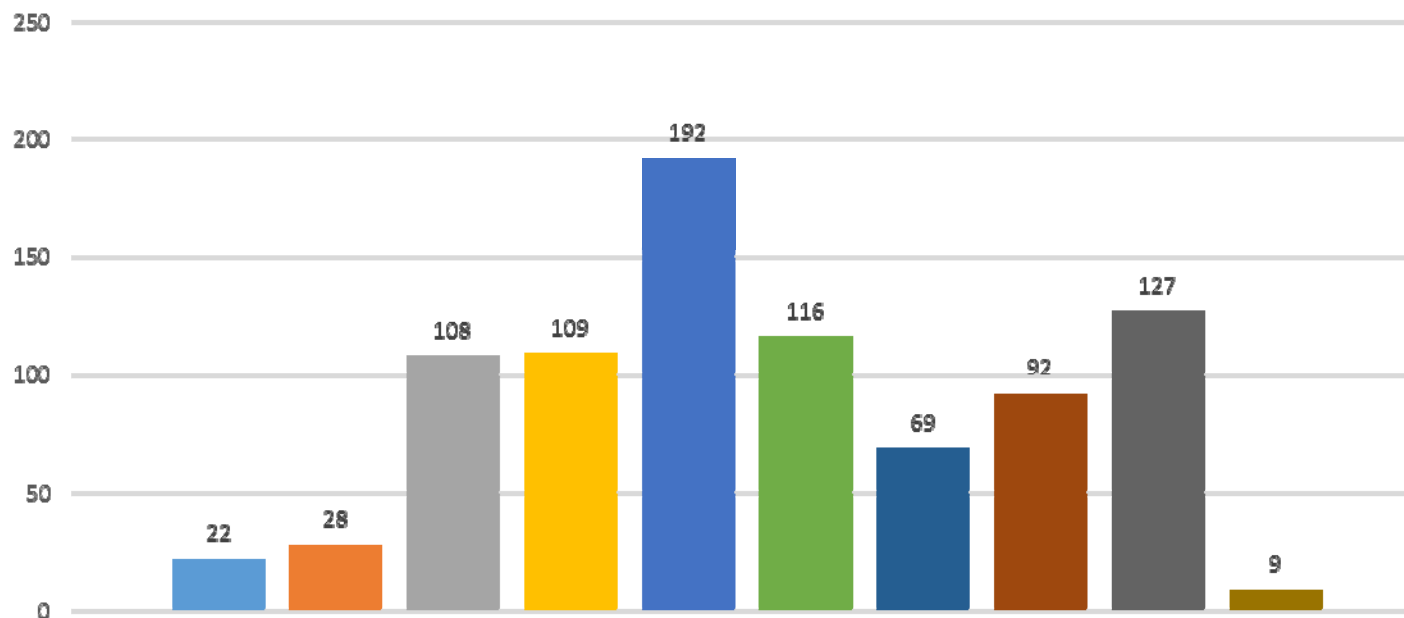

Stiprināt
kvalitātes kontroli

Veicināt jaunu
iespēju attīstību

Kur, Jūsaprāt, valstij būtu jāiegulda līdzekļi, lai paaugstinātu pieaugušo izglītības kvalitāti?

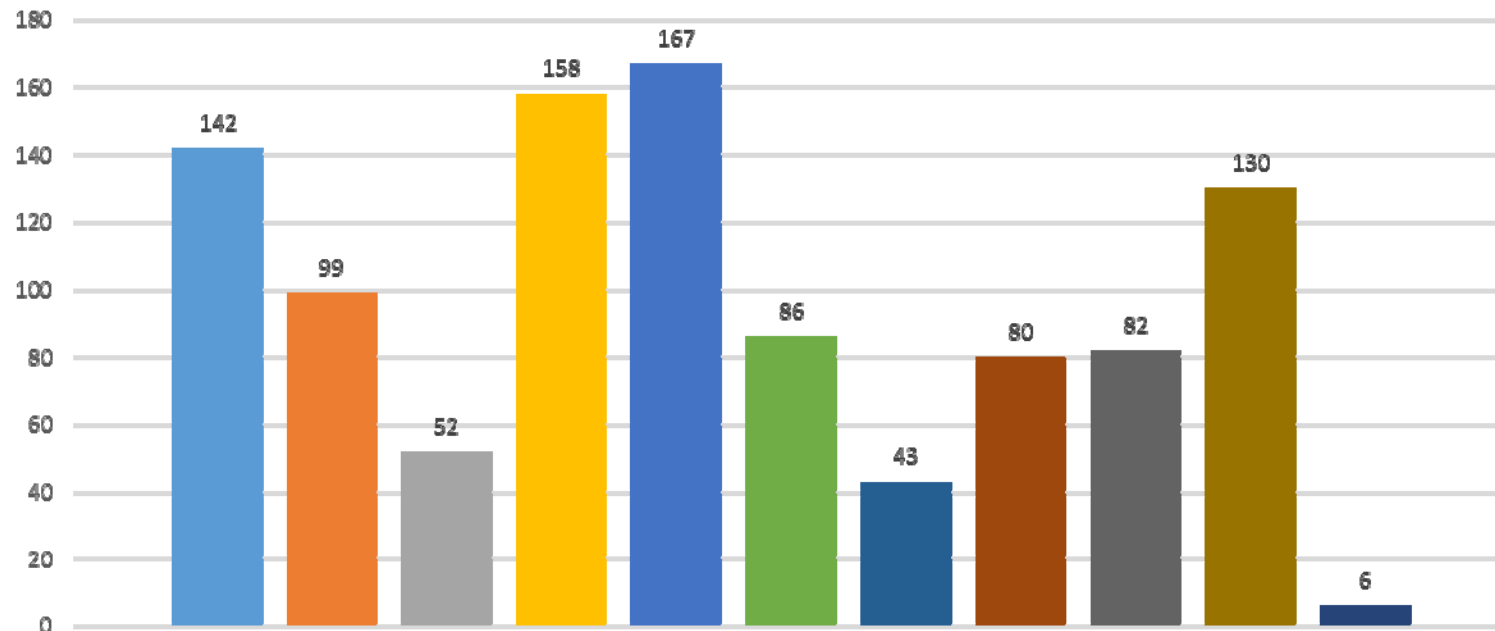

- pētījumu veikšana
- pieaugušo izglītības pedagogu sertificēšana
- pieaugušo izglītības pedagogu tālākizglītība
- E-mācību attīstība
- izglītības iespēju dažādošana, jaunu izglītības pakalpojumu izveidē
- pieaugušo izglītības popularizēšana un informācijas izplatīšana
- karjeras konsultāciju nodrošināšana pieaugušajiem
- plaša "spēlētāju" un speciālistu loka motivēšana sniegt pieaugušo izglītības pakalpojumus
- pašvaldību kapacitātes stiprināšana īstenot pieaugušo izglītības funkciju
- cits

n = 338

Ko Jums nozīmē efektīva pieaugušo izglītība?

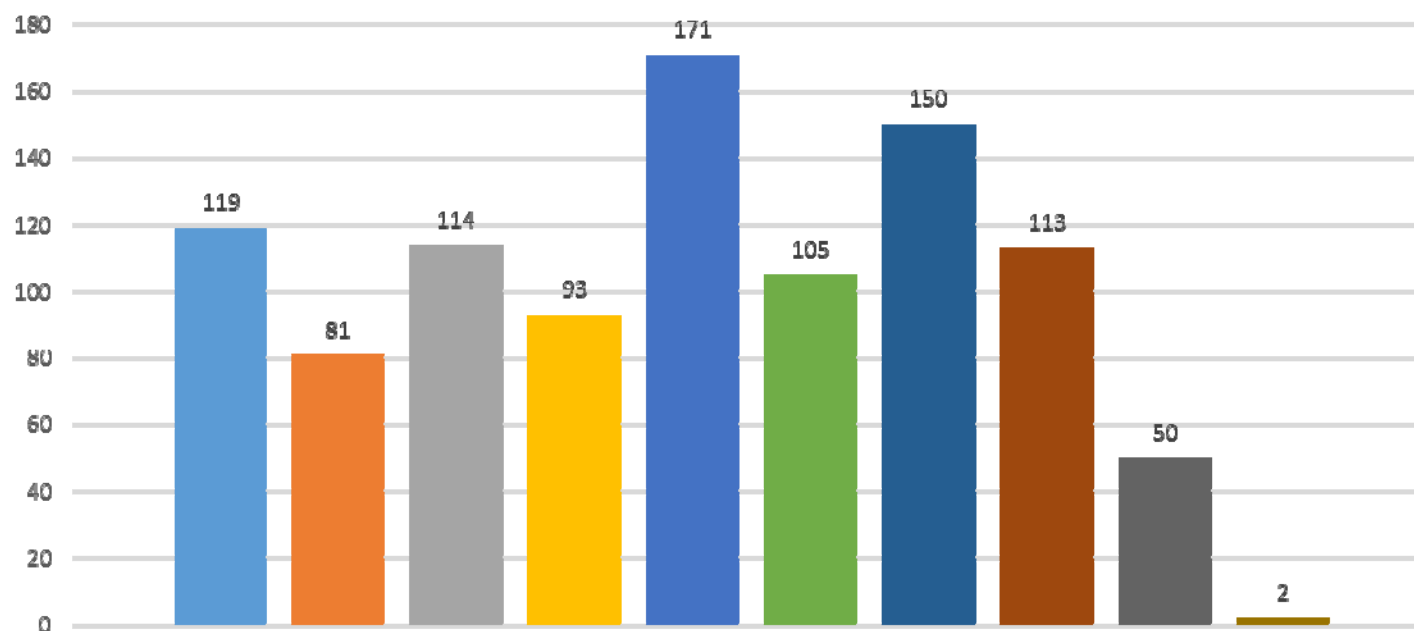

- Iza programma ar tūlīt pielietojamām zināšanām un prasmēm
- garāka programma ar zināšanām un prasmēm, kas ir aktuālas ilgstošā perspektīvā
- programmas apguve rada iespējas uzsākt uzņēmējdarbību
- programmas apguve rada iespējas karjeras izaugsmei
- programmas apguve rada iespējas personības attīstībai
- programma balstās uz jaunākajām zinātnes atziņām un tehnoloģijām
- pirms mācību uzsākšanas pieaugušajam tiek piedāvāta mācību un/ vai darba izmēģināšana
- programma dalībniekam ir veicinājusi pašpildes motivāciju
- mācību rezultāti tiek sasniegti ar nelieliem finanšu līdzekļiem
- mācību organizācijas nosacījumi ir vienkārši, saprotami, bez birokrātiskiem šķēršļiem
- cits

n = 338

Ko Jums nozīmē elastīga pieaugušo izglītība?

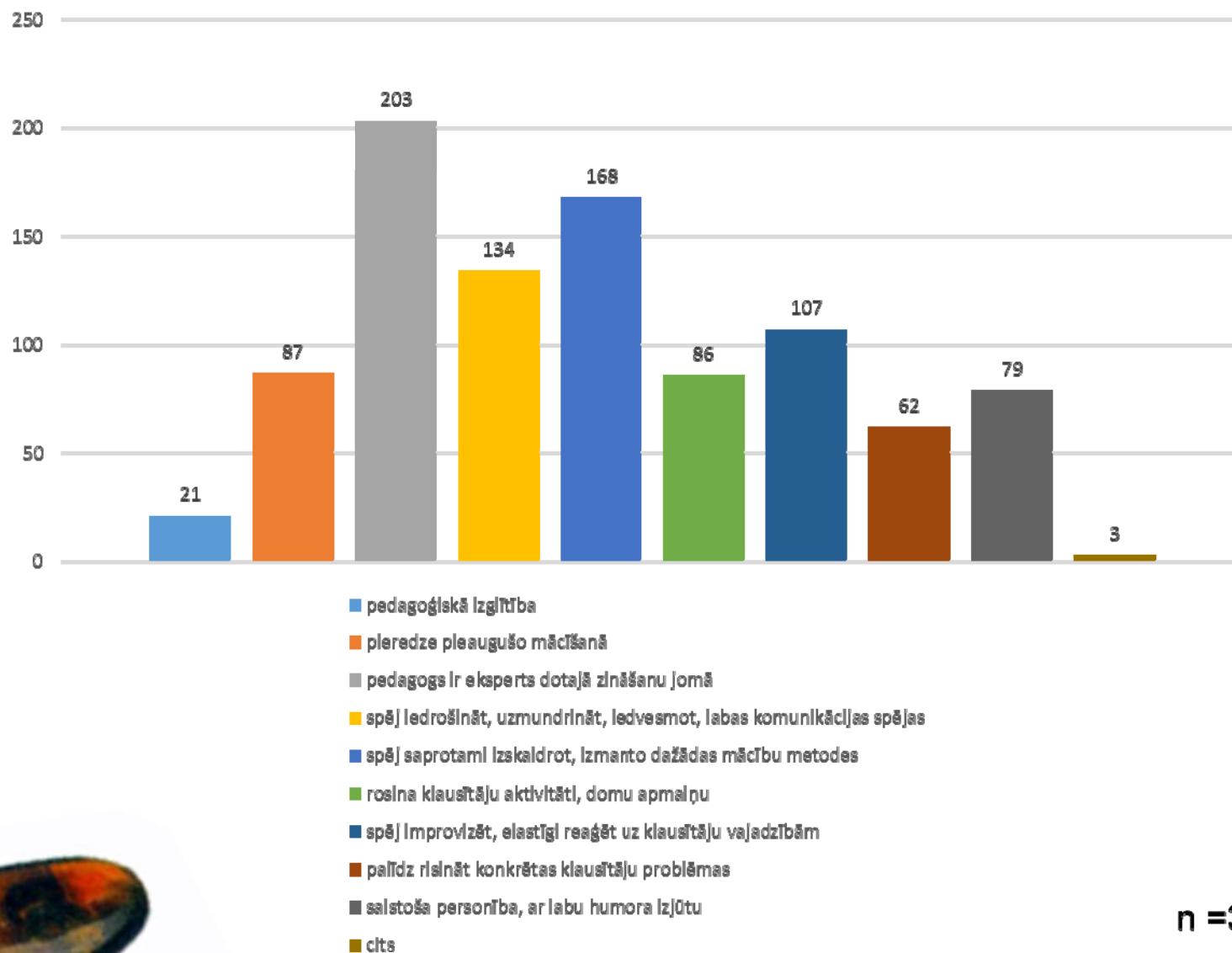

- programma tiek īstā laikā sagatavota pēc konkrēta pieprasītāja pasūtījuma
- programmas ietvaros katrs klausītājs var strādāt pēc individuālas programmas
- daļu vai visu mācību programmu ir iespēja apgūt e-tālmācībā
- izglītības piedāvājums ir mobils, to var nogādāt uz dažādām vietām
- programmu ir iespēja apgūt dažādos līmeņos un/vai komplektējot dažādus moduļus
- tradicionālās nodarbības papildina ekskursijas, pieredzes apmaiņas u.c. Informālas aktivitātes
- pasniedzējs spēj mainīt nodarbības plānu atkarībā no klausītāju sastāva, darbaspējām, vēlmēm
- mācību laika grafiks tiek saskaņots ar klausītāju iespējām
- elastīgi kursu apmaksas nosacījumi
- cits

n = 338

Kuri no minētajiem raksturojumiem Jums ir būtiski, izvēloties pieaugušo izglītības pedagogu?

n = 338

Kvalitātes izaicinājuma faktori

- **Stratēģijas** izaicinājums – kvalitātes prasību noteikšana sekmē jaunu izglītības pakalpojumu izveidi
- **Laika** izaicinājums – kvalitātes prasību ievērošana nerada šķēršļus sagatavot programmas īsā laikā pēc pieprasījuma
- **Mācību rezultātu** izaicinājums - darba tirgus pasūtītajās programmās tiek nodrošināta personības attīstība
- **Individualizācijas** izaicinājums – vienotas kvalitātes prasības pieļauj programmas satura un mācību procesa pielāgošanu mācību subjekta vajadzībām
- **Pedagogu kvalifikācijas** izaicinājums – pedagoģiskās darbības kvalitāte tiek noteikta, neuzstādot prasības pedagoģiskai izglītībai
- **Mācību organizācijas** izaicinājums – organizācijas nosacījumi ir mācību subjektam saprotami, vienkārši, bez birokrātiskiem šķēršļiem
- **Pārvaldības** izaicinājums – kvalitāte tiek nodrošināta, decentralizējot pieaugušo izglītības administrēšanu un stiprinot pašvaldību kapacitāti

